

УДК2. 379.8:355.01(477.51)

Сипко Дем'ян Дмитрович

студент 2 курсу Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка

Науковий керівник – Солдатенко О. І.,

кандидат педагогічних наук, доцент

доцент кафедри мистецьких дисциплін

Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка

ОРГАНІЗАЦІЯ КУЛЬТУРНО-МАСОВИХ ЗАХОДІВ У ПЕРІОД ВІЙНИ НА ПРИКЛАДІ МІСТА ЧЕРНІГОВА

Війна точиться у тому числі й проти української культурної ідентичності, тому з початком повномасштабного вторгнення і після всіх виявлених жахів люди досить категоричні, різкі, емоційно нестабільні, жорстоко ображають одне одного, не розбираючись у ситуації [1].

Хоча нової української музики стало удвічі більше і зросла кількість запитів на міжнародну співпрацю, слід більше популяризувати вітчизняний культурний продукт та виводити російський з нашого ринку. Наприклад, Христина Соловій презентувала кавер на повстанську пісню «Bella ciao», що присвячена Героям, ЗСУ; Наталія Могилевська – композицію «Я кажу ні! жахливій цій війні»; хіп-хоп виконавець та радіоведучий ХАС (Хассан Назар-Хайдар Алієвич) написав композицію «ніколи? Знову!» та багато інших [3].

Як відомо, до культурно-масових заходів відносяться: фестивалі, конкурси, концерти, театралізовані вистави, виставки, розважальні та пізнавальні заходи, ярмарки, народні свята, карнавальні ходи, флешмоби та ін.. Вони сприяють культурному та духовному розвитку суспільства і мають такі напрями:

- гедоністичний (розвага людей, відволікання від життєвих проблем, отримання позитивних емоцій);
- освітній (отримання нових корисних знань, розширення світогляду);

- розвиваючий (формування естетичних смаків громадян, вдосконалення їх творчих здібностей);
- виховний (самоорганізація, формування системи духовних цінностей всіх верств населення);
- мистецький (залучення громадян до культурно-творчого процесу);
- соціальний (стимулює соціальну та громадську активність).

У Чернігові у 2022 році під час війни відбувалось багато культурно-масових заходів.

Наприклад, на схилі Катерининської церкви 14 жовтня на День захисника та захисниці України, на Свято Покрови в нашому місті, завдяки 350 майстринь зі всієї нашої країни, Польщі, Італії, Франції, Німеччини, Канади, яких об'єднав для спільної роботи благодійний фонд «Чарівниці добра», було виготовлено найбільший в'язаний прапор і встановлено рекорд України [2].

Був розширений звичний репертуар Чернігівського обласного академічного українського музично-драматичного театру імені Т. Г. Шевченка: «Невчасно», «Приборкання норавливого», «Чарівна лампа Аладдіна», «За двома зайцями», «Неймовірні пригоди Тузика», «Темна історія», «Загадкові варіації», «Кайдашева сім'я». З'явився новий воєнно-патріотичного напрям: театралізована тематична програма «Разом до Перемоги»; театралізований концерт «З Україною в серці»; вистава «ВПО» - за п'єсою Ірини Феофанової «Війна, кухня та 8 випадкових людей» [9]. В разі початку повітряної тривоги, вистави припиняються, всі глядачі спускаються в бомбосховище під театром, що розраховане на 200 осіб [10].

25 жовтня на відзначення Дня захисників і захисниць України клуб «Краєзнавець» за підтримкою Чернігівської обласної універсальної наукової бібліотеки ім. В. Г. Короленка та Чернігівського обласного представництва

Українського інституту національної пам'яті, презентував у форматі Zoom-конференції бібліографічний показчик «З повагою і шаною...: чернігівці – захисники територіальної цілісності України» [8].

Київська Русь, козацька доба та Україна в 19-му столітті представлені на новій виставці «Велике в малому. Історичні замальовки», що відбулась 19 жовтня в Чернігівському обласному історичному музеї імені Василя Тарновського [6].

З хвилини мовчання за загиблими в наслідок війни, 22 серпня у музеї сучасного мистецтва «Пласт-арт» відкрилась виставка-реквієм, що розповідала глядачам про вторгнення агресора на нашу землю, героїчний захист Чернігівщини. По закінченню, експозиція буде показана в інших виставкових залах України та за кордоном [7].

19 жовтня на базі Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка відбувся мистецько-просвітницький проєкт «Мистецтво має силу: практики емоційного наснаження для майбутніх учителів в умовах війни», що реалізувався за фінансової підтримки Норвезького агентства з міжнародного співробітництва та підвищення якості вищої освіти (DIKU) [5].

В умовах війни усі заклади соціокультурної сфери при проведенні культурно-масових заходів зобов'язані дотримуватись правил безпеки відвідувачів під час повітряних тривог. Після початку оповіщення адміністрація має повідомити всіх учасників про найближче укриття та за направленнями (вказівками), розміщеними на стінах, підлозі, рухомих (пересувних) вказівниках, що зазвичай використовуються у виставкових залах, разом з глядачами пройти до бомбосховища, що розташоване безпосередньо у місці проведення заходу або спеціальному укритті за його межами [4].

Культурно-масові заходи під час воєнного стану можливі лише за виключних обставин і тільки за умови їх письмового погодження з військовою адміністрацією, тому багато закладів культури не можуть функціонувати в повній мірі і часто доводиться переносити або відмінити деякі заходи у зв'язку з повітряними тривогами.

Одним з вирішенням цієї проблеми став перехід діяльності закладів соціокультурної сфери в режим онлайн, в тому числі при проведенні культурно-масових заходів.

Отже, можна зробити висновок, що соціокультурне життя у місті Чернігів під час війни зазнало великих змін, але великими зусиллями, як менеджерів так і простих виконавців, воно значної мірою було відновлено і, потроху, стає все активнішим, а нинішня ситуація в Україні вимагає від усіх громадян більшої витримки та згуртованості. Організаторам культурно-мистецьких заходів та адміністрації закладів культури треба постійно контролювати ситуацію з безпеки під час повітряної тривоги, а відвідувачам потрібно дотримуватись всіх правил поведінки та евакуації під час проведення масових заходів.

Список використаних джерел

1. Білоусенко О. «Якщо наша культура не на часі, то за що ми тоді воюємо» Як медіа про культуру працюють в умовах війни та борються проти російської пропаганди. URL: <https://detector.media/community/article/198599/2022-04-25-yakshcho-nasha-kultura-ne-na-chasi-to-za-shcho-my-todi-voyuiemo-yak-media-pro-kulturu-pratsyuyut-v-umovakh-viyny-ta-boryutsya-proty-rosiyskoi-propagandy/> (дата звернення 31.10.2022).
2. Високий вал – онлайн-видання Чернігова. У Чернігові розгорнули найбільший в'язаний прапор України і встановили рекорд. URL: <https://val.ua/site/130349> (дата звернення 01.11.2022).
3. Волинські Новини – Інформаційне агентство. І музика може стати зброєю. Як українська лють під час війни перетворилася на пісню. URL: <https://www.volynnews.com/news/all/i-muzyka-mozhe-staty-zbroyeu-yak->

- ukrayinska-liut-pid-chas-viyny-peretvorylasia-na-pisniu/ (дата звернення 01.11.2022).
4. Мостиська громада. Заходи безпеки в закладах та місцях масового перебування людей. URL: <https://mostyska-gromada.gov.ua/news/1657027693/> (дата звернення 01.11.2022).
  5. Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка. Презентація проекту «Мистецтво має силу». URL: <http://chnpu.edu.ua/news/newsandevents/item/3735-prezentatsiia-proiektu-mystetstvo-maie-sylu-video> (дата звернення 01.11.2022).
  6. Новий Чернігів – сайт телеканалу. В історичному музеї відкрили нову виставку. URL: <https://newch.tv/v-istorychnomu-muzei-vidkryly-novu-vystavku-68201/> (дата звернення 01.11.2022).
  7. Новий Чернігів – сайт телеканалу. Героїчний захист Чернігівщини у місті відкрилась виставка-реквієм. URL: <https://newch.tv/heroichnyy-zakhyst-chernihivshchyny-u-misti-vidkrylas-vystavka-rekviiem-65672/> (дата звернення 01.11.2022).
  8. Чернігівський монітор – Інформ-агенція. Презентація рекомендаційного бібліографічного покажчика «З повагою і шаною...: чернігівці – захисники територіальної цілісності України». URL: <https://monitor.cn.ua/ua/anons/95043> (дата звернення 01.11.2022).
  9. Чернігівський обласний академічний український музично-драматичний театр ім. Т. Г. Шевченка. Афіша. URL: <https://teatr.cn.ua/> (дата звернення 01.11.2022).
  10. Чернігівський обласний академічний український музично-драматичний театр ім. Т. Г. Шевченка. Коли звучать повітряні тривоги. URL: <https://teatr.cn.ua/koly-zvuchat-povitryani-tryvogy/> (дата звернення 01.11.2022).